

Parteneriatul estic – un nou capitol ambițios în relațiile UE cu partenerii săi răsăriteni

Propunerea Comisiei de a institui un nou Parteneriat estic reprezintă o nouă etapă în relațiile UE cu Armenia, Azerbaidjan, Belarus¹, Georgia, Moldova și Ucraina. Acest parteneriat ambițios prevede adâncirea semnificativă a nivelului de angajare politică, inclusiv perspectiva tranziției la o nouă generație de acorduri de asociere, integrarea extinsă în economia UE, facilitarea călătoriilor cetățenilor din această regiune către UE cu condiția îndeplinirii anumitor cerințe de securitate, stabilirea de modalități mai concrete de asigurare a securității energetice care să fie avantajoase pentru toate părțile implicate și creșterea nivelului de asistență financiară. UE propune să sprijine într-o mai mare măsură, prin activitatea sa de zi cu zi, eforturile de reformă ale partenerilor săi, prin intermediul unui nou program global de consolidare instituțională și a unei noi dimensiuni multilaterale, care va permite formularea unui răspuns solidar în cadrul parteneriatului la provocările comune. Noul parteneriat cuprinde noi măsuri de sprijinire a dezvoltării sociale și economice a celor 6 țări vizate, precum și cinci inițiative emblematice care vor demonstra în mod concret sprijinul UE.

José Manuel Barroso, președintele Comisiei, a declarat: „Obiectivele de asociere politică și integrare economică ale Parteneriatului estic nu pot fi realizate decât dacă ambele părți dau dovadă de o voință și un angajament politic ferme. Trebuie să investim și mai mult în stabilitatea și prosperitatea reciprocă. Aceste eforturi vor fi compensate rapid prin beneficii politice și economice importante și vor duce la o mai mare stabilitate și securitate atât pentru UE, cât și pentru partenerii noștri răsăriteni.”

„Este momentul potrivit să deschidem un nou capitol în relațiile cu vecinii noștri răsăriteni” – a adăugat Benita Ferrero-Waldner, comisarul pentru relații externe și politica europeană de vecinătate. „Pornind de la progresele realizate în ultimii ani, am pregătit o ofertă ambițioasă și, în același timp, echilibrată. Securitatea și stabilitatea UE sunt afectate de evenimentele care au loc în Europa de Est și în Caucazul de Sud. Politica noastră față de aceste țări ar trebui să fie fermă, proactivă și neambiguă. UE va continua să propună programe adaptate cerințelor specifice ale fiecărei țări, însă la altă scară și adăugându-le o puternică dimensiune multilaterală, așa cum a făcut cu succes și până acum. Rămânem în continuare fideli principiului ca progresele realizate de partenerii noștri să fie însoțite de eforturi de reformă, însă acest nou pachet furnizează, în plus, acestor țări o asistență mai substanțială pentru a le ajuta să își atingă obiectivele.”

Parteneriatul estic răspunde dorinței vecinilor răsăriteni ai UE de a se apropia de Uniunea Europeană. Este însă și în interesul vital al UE să contribuie la dezvoltarea stabilității, la îmbunătățirea guvernanței și la susținerea dezvoltării economice la frontierele sale estice.

¹ Gradul de participare a Belarusului la Parteneriatul estic va depinde de dezvoltarea generală a relațiilor UE - Belarus.

Din 1989 până în prezent, s-au produs schimbări radicale la frontierele estice ale UE. Extinderile succesive au contribuit la o mai mare proximitate geografică a UE față de vecinii săi răsăriteni, în timp ce reformele sprijinite prin politica europeană de vecinătate (PEV) au permis apropierea politică și economică a acestor țări de UE. UE are o responsabilitate din ce în ce mai mare față de acești parteneri pentru a-i ajuta să depășească provocările economice și politice cu care se confruntă și pentru a răspunde aspirațiilor lor de a stabili legături mai puternice, în special în lumina conflictului din Georgia din vara trecută. În urma conflictului din Caucaz, Consiliul European de la 1 septembrie a cerut Comisiei să își prezinte propunerea mai devreme decât era prevăzut.

În urma consultărilor cu partenerii răsăriteni, Comisia propune adâncirea relațiilor bilaterale cu aceștia și lansarea unui nou cadru multilateral de cooperare. Principalele elemente de noutate ale inițiativei sunt următoarele:

- noi acorduri de asociere, care să includă acorduri de liber schimb consolidate și globale pentru țările care sunt dispuse și pregătite să își asume angajamentele pe care le presupune un astfel de acord cu UE;
- programe cuprinzătoare finanțate de UE, în vederea îmbunătățirii capacității administrative a țărilor partenere;
- integrarea progresivă în economia UE (adoptând o abordare diferențiată în funcție de specificitățile economiilor partenerilor), inclusiv asumarea de angajamente obligatorii din punct de vedere juridic privind apropierea legislativă;
- încurajarea dezvoltării unei rețele de liber schimb între parteneri, care ar putea să se transforme, pe termen lung, într-o comunitate economică de vecinătate;
- încheierea de „pacte de mobilitate și securitate” care să faciliteze călătoriile în scopuri legitime către UE, intensificând în același timp eforturile de combatere a corupției, a criminalității organizate și a migrației clandestine. Aceste pacte ar viza și modernizarea sistemelor de azil în vederea asigurării conformității cu standardele UE și stabilirea unor structuri integrate de gestionare a frontierelor etc., obiectivul final fiind de a permite călătoriile fără viză în toate țările partenere care participă la această cooperare;
- Comisia va analiza posibilitățile de mobilitate a lucrătorilor, cu scopul de a deschide și mai mult piața forței de muncă a UE;
- securitate energetică sporită pentru UE și partenerii săi răsăriteni;
- programe care sprijină dezvoltarea economică și socială în țările partenere, abordând în special disparitățile economice și sociale pronunțate din aceste țări;
- crearea a patru platforme politice multilaterale privind: democrația, buna guvernare și stabilitatea; integrarea economică și convergența cu politicile UE; securitatea energetică; precum și contactele interpersonale în vederea sprijinirii suplimentare a eforturilor individuale de reformă ale partenerilor;
- inițiative emblematiche: programul integrat de gestionare a frontierelor; facilitatea pentru IMM-uri; promovarea piețelor regionale de energie electrică, a eficienței energetice și a surselor de energie regenerabile; dezvoltarea coridorului energetic sudic; și cooperarea privind prevenirea, pregătirea și răspunsul în cazul dezastrelor naturale și al celor provocate de om;
- intensificarea contactelor interpersonale și o mai mare implicare a societății civile și a altor părți interesate, inclusiv a Parlamentului European;

- suplimentarea asistenței financiare – o majorare substanțială de la 450 de milioane € în 2008 la 785 de milioane € în 2013. Acest lucru implică un pachet financiar suplimentar care se adaugă la resursele planificate pentru perioada 2010-2013. În plus, vom realoca suma de 250 de milioane € care a fost deja alocată programelor regionale din cadrul PEV.

Comisia propune lansarea acestei inițiative în primăvara anului 2009 la un summit special al Parteneriatului estic.

Informații suplimentare:

http://ec.europa.eu/external_relations/eastern/docs/index_en.htm

http://ec.europa.eu/world/enp/index_en.htm

http://ec.europa.eu/world/enp/partners/enp_armenia_en.htm

http://ec.europa.eu/world/enp/partners/enp_azerbaijan_en.htm

http://ec.europa.eu/world/enp/partners/enp_belarus_en.htm

http://ec.europa.eu/world/enp/partners/enp_georgia_en.htm

http://ec.europa.eu/world/enp/partners/enp_moldova_en.htm

http://ec.europa.eu/world/enp/partners/enp_ukraine_en.htm